

Roman Jacek Arseniuk

Gdańsk, 25 marca 2024

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Wielce Szanowny Pan
Andrzej Duda

Petycja

W interesie publicznym proszę o podjęcie kroków sprzyjających „nowelizacji” (§ 82 ZTP) „Kodeksu karnego” (dalej: KK albo kk; Dz.U.2024.17).

Postuluję, aby przepis art. 39 pkt 1 miał taki tekst: **pozbawienie praw publicznych, z wyjątkiem pozbawienia mandatu posła albo senatora.**

Postuluję dodanie do art. 39 przepisu umieszczonego w nowoutworzonym punkcie: **pozbawienie mandatu posła albo senatora.**

Oczywiście, zmiana przepisu art. 39 pkt 1 wymaga odpowiedniej zmiany przepisów umieszczonych w art. 40, a mówiąc precyzyjniej, w art. 40 § 1 należy **co najmniej** po wyrażeniu: „pełnienia funkcji w organach i instytucjach państwowych i samorządu terytorialnego lub zawodowego” dodać takie wyrażenie: **z wyjątkiem pozbawienia mandatu posła albo senatora.**

To chyba jest jasne, że dodanie do art. 39 nowego punktu zawierającego nowy przepis (czyli przepis: **pozbawienie mandatu posła albo senatora**) wymaga dookreślenia tego przepisu w nowoutworzonym punkcie, a zatem należy po art. 40 utworzyć nowy artykuł zawierający odpowiedni przepis (a może nawet przepisy). Ten „odpowiedni przepis” może mieć taki tekst: **Sąd orzeka o pozbawieniu mandatu posła albo senatora w razie skazania posła albo senatora na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.**

Uzasadnienie

W petycji z 20 marca 2024 (która 25 marca 2024 jeszcze nie jest opublikowana) postulowałem już zmiany art. 39 kk, w tym dodanie m.in. przepisu o takim tekście: **pozbawienie prawa wybieralności do Sejmu i Senatu**. Napisałem także tak: *Teraz dodam, że kwestią pozbawienia mandatu posła, który został prawomocnie skazany na więzienie dopiero w okresie wykonywania mandatu, zajmę się w kolejnej petycji. W tej kolejnej petycji sformułuję także kolejny argument za trafnością postulatów niniejszej petycji z 20 marca 2024. Być może w tej kolejnej petycji zajmę się także kwestią mandatu posła, który np. utracił obywatelstwo polskie. O tym, jak rozumiem „skazanie na więzienie”, napisałem w petycji z 11 stycznia 2024.*

Postawię pytanie: Czy zmiana Konstytucji w 2009 roku była potrzebna? Moim zdaniem, ta zmiana nie była potrzebna do tego, aby pozbawić prawa wybieralności osoby skazane na więzienie. Nie była potrzebna, ponieważ w art. 62 ust. 2 Konstytucji jest mowa o pozbawieniu praw publicznych orzeczeniem sądowym, a pozbawienie praw publicznych od dawna (już art. 45 kk z 1932 roku tak stanowił) oznacza także utratę „biernego prawa wyborczego” (art. 40 § 1 kk obowiązujący w marcu 2024). A zatem, intencje posłów, którzy zabiegali w 2009 o to, aby osoby skazane na więzienie były pozbawione prawa wybieralności, mogły być osiągnięte przez odpowiednie zmodyfikowanie przepisów KK o pozbawieniu praw publicznych (np. tak zmodyfikowane, jak ja zaproponowałem w petycji z 20 marca 2024).

Sformułuję także kolejne pytanie: Czy zmiana Konstytucji, np. taka, jak ja zaproponowałem w petycji z 11 stycznia 2024, jest potrzebna, aby pozbawić mandatu posła, który w czasie wykonywania tego mandatu został skazany na więzienie? Moim zdaniem, także w tym wypadku zmiana Konstytucji nie jest konieczna, ponieważ pozbawienie (orzeczeniem sądowym) praw publicznych oznacza także „**utratę prawa (...) do pełnienia funkcji w organach i instytucjach państwowych**” (art. 40 § 1 kk). Chyba nikt nie ma wątpliwości, że poseł pełni funkcję w organie państwowym, czyli nie ma wątpliwości, że Sejm jest organem państwowym. Gdyby jednak ktoś miał takie wątpliwości, to zachęcam do zapoznania się z moją petycją z 9 lutego 2021 opublikowaną na stronie Senatu (petycja nr 568; zdeprawowani urzędnicy Kancelarii Sejmu bezczelnie odmówili opublikowania niemal identycznej petycji, pomimo moich licznych skarg). W petycji z 9 lutego 2021 piszę o tym, że Sejm wraz z Kancelarią Sejmu tworzą instytucję państwową zajmującą się zwłaszcza stanowieniem prawa. Chyba nikt w to nie wątpi, że poseł pełni ważną funkcję w tej

instytucji państwowej. Przypominam, że z **obowiązujących art. 115 § 13 i art. 115 § 19 kk** można się dowiedzieć, kto jest uważany za osobę pełniącą funkcję publiczną.

Proponuję zapoznanie się także z opiniami do druku sejmowego nr 1252 (Sejm IX). Ten druk to projekt ustawy zmieniającej m.in. art. 40 kk, a zmiana dotyczy także posłów i senatorów. Proszę o refleksję, że w żadnej opinii nie ma mowy o tym, że rozszerzenie możliwości pozbawienia posła (senatora) praw publicznych wymaga zmiany Konstytucji.

Podsumuję: aby można było skutecznie pozbawić mandatu posła (senatora) skazanego na więzienie, zmiana Konstytucji nie jest konieczna. Jednak dla jasności i aby do pozbawienia mandatu dochodziło nie tylko w wypadku skazań, o których dzisiaj jest mowa w art. 40 § 2 i § 3 kk, należy ustanowić przepisy, które ja zaproponowałem w niniejszej petycji, zwłaszcza że kwestia jest dużej wagi, ponieważ dotyczy osób sprawujących najważniejsze funkcje w państwie.

Dla ułatwienia przytoczę pierwszy przepis „Kodeksu karnego”: „Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto popełnia czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia”. Nie muszę dodawać, że niemal identyczny tekst zawiera także art. 42 ust. 1 Konstytucji. Na temat tego przepisu napisano tysiące prac, a zatem nie widzę potrzeby szerokiego objaśniania tego przepisu.

Jest to ważne, aby pamiętać, że w razie udowodnienia zarzucanego oskarżonemu przestępstwa (piszę o tym szerzej w petycji z 6 lutego 2024) i podjęcia przez sąd decyzji o skazaniu, skazany podlega tylko takiej odpowiedzialności karnej, jaka jest przewidziana w „Kodeksie karnym” za udowodnione oskarżonemu przestępstwo (nie będę zajmował się przepisami karnymi umieszczonymi w ustawach szczególnych; *vide* np. art. 116 kk). Mówiąc inaczej, **sąd może wymierzyć skazanemu za udowodnione przestępstwo tylko takie kary i środki karne** (środkami zabezpieczającymi także nie będę się zajmował), **jakie są przewidziane w „Kodeksie karnym”**.

Dla jasności powiem inaczej: Każda kara za stwierdzone przez sąd przestępstwo musi być orzeczona wyrokiem sądu. Podobne ogólne twierdzenie można sformułować co do środków karnych: **Każdy środek karne za stwierdzone przez sąd przestępstwo musi być orzeczony wyrokiem sądu.**

Teraz przedstawię chyba najważniejszą tezę tej petycji: **aby podstawowe zasady prawa karnego zostały zachowane, poseł (senator), który**

został skazany wyrokiem na karę więzienia po dniu wyborów, może być pozbawiony mandatu z powodu tego skazania tylko wtedy, gdy sąd w tym wyroku zasądził dodatkowo środek karny, którego wykonanie pozbawia posła (senatora) mandatu.

Aby nie było wątpliwości co do treści poprzedniego akapitu, podam przykład. Otóż, każdy z posłów, o których było głośno zwłaszcza w styczniu 2024 roku, został skazany na więzienie wydanym po wyborach wyrokiem. Ponieważ w tym wyroku (z 20 grudnia 2023; X Ka 613/23) **nie został orzeczony środek karny, którego wykonanie pozbawia mandatu**, to żaden z tych posłów nie powinien zostać pozbawiony mandatu, czyli także Marszałek Sejmu nie powinien wydawać 21 grudnia 2023 roku dwóch postanowień, z których każde stwierdzało wygaśnięcie mandatu.

Oczywiście, 20 grudnia 2023 roku Sąd nie mógł orzec środka karnego, którego wykonanie pozbawia mandatu, ponieważ nie wystąpiła nawet jedna okoliczność (niektórzy lubią wyraz „przesłanka” lub „warunek”) dająca sądowi możliwość (albo nakładająca obowiązek) orzeczenia o pozbawieniu praw publicznych. W dniu wydania wyroku wszystkie takie okoliczności były określone w § 2 i § 3 art. 40 kk (o stanie prawnym w czasie popełnienia przestępstwa przez każdego ze skazanych wyrokiem z 20 grudnia 2023 chyba nie muszę pisać). Przypominam w tym miejscu, że **art. 439 § 1 pkt 5 kpk także obowiązuje**.

Można powiedzieć także tak: ani fakt skazania tylko na karę zasadniczą, o którym to skazaniu jest mowa w ustępie trzecim dodanym w 2009 roku do art. 99 Konstytucji, ani nawet fakt skazania tylko na karę zasadniczą, o którym to skazaniu byłaby mowa w przepisie dodanym do Konstytucji, gdyby moja petycja z 11 stycznia 2024 została wykonana, nie może wywołać takiego oto skutku prawnego, że poseł skazany na więzienie po dniu wyborów zostanie pozbawiony mandatu. Mówiąc inaczej, warunkiem *sine qua non* pozbawienia mandatu posła skazanego na więzienie po dniu wyborów jest wyrok sądu zasądający, obok kary zasadniczej, dodatkowo środek karny, którego wykonanie pozbawia posła mandatu.

Dla jasności dodam jeszcze tak: dla posła skazanego na więzienie, pozbawienie mandatu jest dolegliwością co najmniej podobną do dolegliwości, której doświadcza niebędąca posłem osoba A skazana na ten sam środek karny (czyli na pozbawienie praw publicznych). Na przykład gdyby sędzia został pozbawiony praw publicznych, to pozbawienie praw publicznych wiązałoby się zwłaszcza z dolegliwością polegającą na „utracie prawa do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości” (art. 40 § 1 kk). Podałem ten przykład

zwłaszcza dlatego, aby pokazać, że jeżeli wynikająca z popełnienia przestępstwa „kara dodatkowa” (tak w KK z 1932 roku nazywano środek karny) polegająca na pozbawieniu prawa do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości, musi być orzeczona wyrokiem sądu, to także **tylko taka decyzja (za decyzję uważam także postanowienie Marszałka Sejmu) pozbawiająca posła mandatu jest skuteczna, która jest oparta na wcześniej wydanym wyroku zawierającym skazanie na środek karny, którego wykonanie pozbawia posła mandatu.**

Mówiąc inaczej, **pozbawienie mandatu wynikające z popełnienia przestępstwa, należy uważać za karę dodatkową.** A mówiąc jeszcze inaczej, **dochodzi do rażącego naruszenie podstawowych zasad prawa karnego materialnego, jeżeli pozbawienie mandatu, wynikające z popełnienia przestępstwa, nie jest uważane za karę dodatkową, która powinna być orzekana wyłącznie przez sąd w razie skazania na określoną karę zasadniczą lub skazania za popełnienie określonego przestępstwa.**

Uzupełnię teraz uzasadnienie petycji z 20 marca 2024 poświęconej pozbawieniu prawa wybieralności do Sejmu i Senatu oraz wskażę dodatkowy argument za trafnością petycji z 20 marca 2024 (wspomniałem o tym w pierwszym akapicie niniejszego uzasadnienia). O prawie wybieralności można napisać tak, jak w poprzednim akapicie napisałem o pozbawieniu mandatu: dochodzi do rażącego naruszenie podstawowych zasad prawa karnego materialnego, jeżeli pozbawienie prawa wybieralności do Sejmu i Senatu, wynikające z popełnienia przestępstwa, nie jest uważane za karę dodatkową, która powinna być orzekana wyłącznie przez sąd w razie skazania na określoną karę zasadniczą lub skazania za popełnienie określonego przestępstwa.

Wypowiedzi „mocnych z prawa” na temat wygaśnięcia z mocy prawa mandatów znanych posłów, w Wielkim Tygodniu nie skomentuję, bo żona wysłałaby mnie do kolejnej spowiedzi. Ciekawy jednak jestem, czy „mocni z prawa”, którzy od lat mówili o nieskuteczności np. notoryjnie znanych postanowień Pana Prezydenta o zastosowaniu prawa łaski, po zapoznaniu się z niniejszą petycją i petycją z 20 marca 2024 będą teraz mówili o nieskuteczności znanych postanowień Marszałka Sejmu o wygaśnięciu mandatów znanych posłów.

Dla porządku dodam, że kwestia wygaśnięcia mandatu posła, który nie miał prawa wybieralności w dniu wyborów, powinna być, tak jak obecnie, uregulowana w „Kodeksie wyborczym”. Trafne jest także w tym wypadku określenie: „wygaśnięcie mandatu”, bo przecież ten mandat został uzyskany

wadliwie, ponieważ kandydat nie miał prawa wybieralności w dniu wyborów. Natomiast kwestia pozbawienia mandatu posła, który w dniu wyborów miał prawo wybieralności, a który został skazany na więzienie po dniu wyborów, powinna być uregulowana w ustawie o wykonywaniu mandatu posła i senatora. To także w tej ustawie powinny być uregulowane inne sytuacje zaistniałe po dniu wyborów dotyczące mandatu prawidłowo uzyskanego, np. pozbawienie mandatu posła, który zrzekł się polskiego obywatelstwa, czy został pozbawiony mandatu orzeczeniem Trybunału Stanu.

Zachęcam do zapoznania się z moimi poprzednimi petycjami, które także są ważne dla osób skazanych wyrokiem X Ka 613/23. Petycja z 8 stycznia 2024 jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Sejmu, Senatu (petycja nr 846) i MS (pod datą 30 stycznia 2024). Petycja z 11 stycznia jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Senatu (petycja nr 848) i MS (pod datą 31 stycznia 2024). Petycja z 15 stycznia 2024 jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Sejmu i Senatu (petycja nr 850). Petycja z 22 stycznia 2024 jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Senatu (petycja nr 854) i MS (pod datą 26 stycznia 2024). Petycja z 6 lutego 2024 jest opublikowana na stronach Prezydenta RP, Senatu (petycja nr 863) i MS (pod datą 14 lutego 2024). Petycja z 12 lutego 2024 jest opublikowana na stronach Senatu (petycja nr 766), MS (pod datą 21 lutego) i Prezydenta RP. Petycja z 20 lutego 2024 jest opublikowana na stronie Prezydenta RP, Senatu (petycja nr 870) i MS (pod datą 27 lutego). Petycja z 28 lutego 2024 jest już opublikowana na stronach Senatu (petycja nr 873) i MS (pod datą 11 marca 2024). Petycja z 4 marca 2024 także jest już opublikowana na stronach Senatu (petycja nr 877) i MS (pod datą 19 marca 2024), za co pani Marszałek i panu Ministrowi dziękuję. Korci mnie, aby dodać, że obecny RPO z zapalem wykonuje w 2024 roku instrukcję, o której piszę w petycji z 4 marca 2024.

Podpisem zaufanym podpisał

Roman Jacek Arseniuk

Oświadczenie

Wyrażam zgodę na zamieszczenie na stronie internetowej powyższej petycji zawierającej moje imiona i nazwisko.

Podpisem zaufanym podpisał

Roman Jacek Arseniuk